

Spēks mašīnām un labums zemei

Līvānu kūdras fabrikā

1933. gadā dibinātā Līvānu kūdras fabrika izveidojusies par ievērojamu mūsu zemes bagātību izmantošanas uzņēmumu, un ar savu tagadējo darbu, direktora J. Kriļa vadībā, ražodama dedzināmo un pakaišu kūdru, ir devusi vērtības, kas lielā mērā veicinājušas mūsu dzīves tautsaimniecības pamatus. Ražošanas darbs notiek divos purvos: Galvenokārt Pētermuižas, mazāk Raganas purvā, kurš šogad darbus tīri tehnisku iemeslu dēļ iznāca pārtraukt jau sezonas vidū. Abu purvu kopplatība apm. 400 ha. Pirmajā ražo dedzināmo t pakaišu kūdru, otrajā tikai dedzināmo. Šī gada dedzināmajā kūdras raža aizstās vairāk kā 15000 sterus labas bērzu malkas, bet pakaišu kūdras daudzums, kuras rakšana turpināsies līdz janvāra mēnesim, atkarāsies no laika apstākļiem. Pašlaik tāš jau saražots pāri par 30000 steru. Dedzināmajā kūdras ražošanā nodarbinātas 3 parastā tipa kūdras elevatormašīnas un 2 mazā tipa, bez elevatoriem. Dzinēj spēks mašīnām — daļai elektrība, daļai šķidrās degvielas. Visumā uzņēmums elektrificēts, un vajadzīgo strāvu sev bagātīgi ražo pašā,

sadedzinot varenajā tvaikā ce-dzināmajā kūdras atkritumus un celmu malku. Sadedzinot ar pagājušo gadu, šogad ražība lielāka.

Cik vien bijis iespējams, no administrācijas puses gādāts, lai strādnieki saņemtu piemērotus darba apavus un apģērbus. Pa sezonas laiku strādniekiem izsniegtas papirosu un degvīna prēmijas. Sezonai noslēdzoties, strādniekiem un apmaiņniekiem strādniekiem vēl izsniegs atļaujas tekstil precēm, bet dedzināmajā kūdras elevatormašīnu apkalpēm — spavļiem. Daļa kalpotāju dzīvo kopmītņos un saņem oltas dienas uzturu no krogalda. Strādnieku vajadzībām ceļ jaunu pirti. Visas mašīnu remontus izdara uz vietas.

Kad ar visu uz vietas avīzoteks ir iepazīties, direktors laipni viņa rīcībā nodod dzezinu ar pavadoni un atkāš interesantis brauciens caur pakaišu un dedzināmajā kūdras bagāto Pētermuižas purvu. Kur vien skaties, neskaļāmi lūnāš kūdras žāvēšanai. Svaigi un aizēlāš, līdz 4 m dziļi kanāli, no kuriem tūkstotām to izceļis dedzināmajā kūdras un tūkstotiem steru iegūts vērtīgās pakaišu kūdras. Un lie-

kas, ka reiz, pēc ilgām gadu cešmītem, kad no purva būs viss iespējams izsmelts, tas tomēr nepārvērtīsies dīķi, bet vēl dos auglīgus tīrumus mūsu jaunajām zemleku paaudzēm, un tur viņos kuplas labības druvas, jo purva arī izrakš stāvoklī atrodas augstāk par jūras līmeni un ir irdenas melnzemes bagāta. Uzkāpjot ar runīgo pavadoni J. Karpu purva novērošanas tornī, uzmanību saista vakarsaulē vīzotais viršu klājs un nelīstaktīmo jumtu audzētais kļāsts. Tūkstotī lūnāš uz lesalotieku un Pētermuižas pusē, piepildīti ar žāvēto pakaišu kūdru, un vēl žāvēšanā esošās kūdras izžūkojumi, zaļojumi, pļeddesmīti, veido lielāku skata panorāmu, par kuru izsakās pavadonis, ka tā ir visu fabrikā strādājošo ikdienas „debesu valstība”. Tālu no citiem, līdzīgs laimīgam vienu-talniekam, purva dienu un nakti, sevišķi no uguns nelaimēm uzmana sargs Karnekeviča.

„Un kā jums ir uguns briesmu gadījumos?” „Reiz tādi gadās, bet ja tomēr... tad mums ir no pašu kalpotājiem speciāli sagatavota ugunsdzēsēju komanda kuru vada A. Ois. Piezvani tikai uz fabriku, tie būs momentā kiāt, un tad visā sav ko baidīties”. Atzīmējams ir purva izmantošanas tehnika L. Bekera un direktora palīga J. Mēšāna kopīgais darbs dien dienā ar daudzajiem desmit strādniekiem, kuras likti ap pl. 7 mazāte viciens teved purvā un vakaros pēc darba beigšanas pārved mājās.

Rīkošoties no strādājošos valda strauģa savstarpējs uzticības gars. Līvānu kūdras fabrikas darba avēģiga plašāi apkārtnei un šē iegūtās dedzināmajā kūdras svelmes dos spēku precīgi grieģties daudzām citu fabriku mašīnām dzimtenē.

—it.